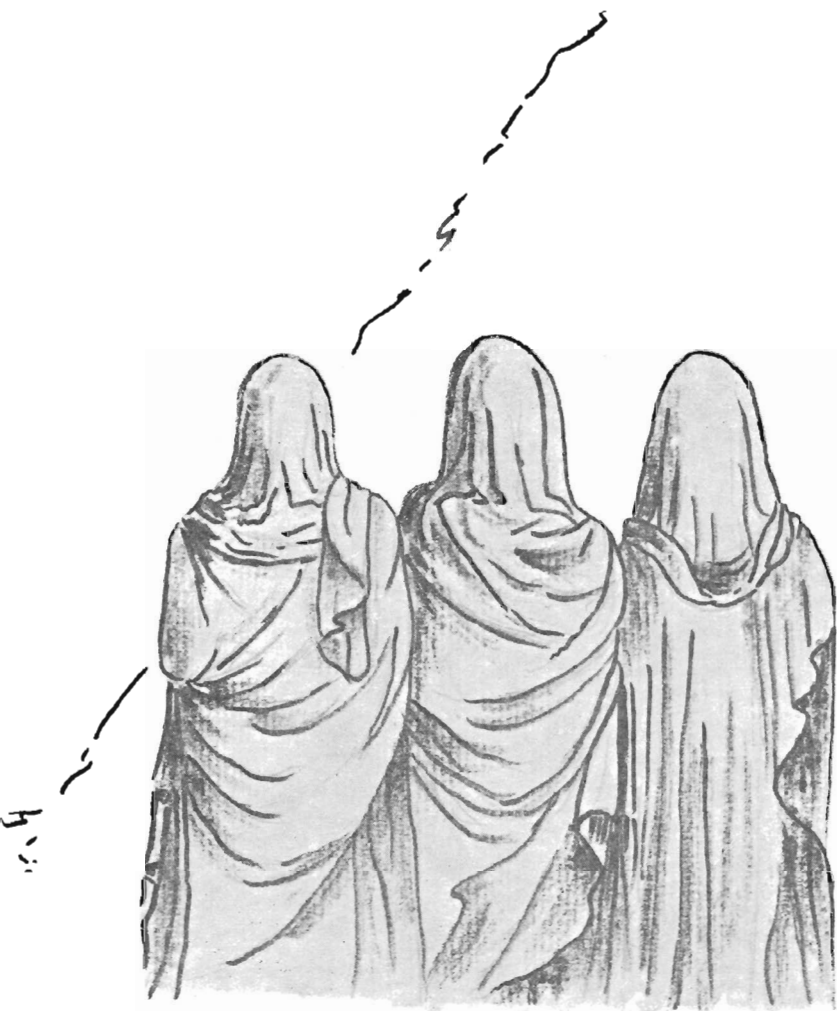

Margalida Tauler i Valens

*PREGÓ DE
SETMANA SANTA*

Felanitx, 1990.

Margalida Tauler Valens

pronuncià aquest Pregó

de Setmana Santa,

en el Convent de Sant Agustí

de Felanitx,

divendres dia 6 d'Abril de 1990.

*A la Contraria
ben cordialment
Margalida Tauler*

Germans i amics:

Dins la boira dels meus records d'infantesa hi suren les ombres d'aquella Setmana Santa, llarga i funesta, que tant afectava els sentiments d'uns nins inquietos, bellugadissos, alegres... Tots els colors de la claraboia del temple parroquial es reflexaven damunt les fesomies de la gent... Els Passos, a la penombra... Tons liles, verds i morats pintaven encara més de passió l'aire travessat de l'església. Melodies que ressonaven com a gemecs dolguts:

«Per vostra Passió sagrada...»

amb les veus esqueixades dels primatxers... Personatges compassius desfilaven a cada estació: la Verònica, el Cirineu... I aquella creu tan feixuga que desvetlava una gran llàstima dins el meu cor d'infant.

Imatges de dolor, reforçades amb les processons i el silenci del Dissabte Sant, que era etern: «Ahots, avui no poden cantar: el Bon Jesús és mort» —deia ma mare. El diumenge no arribava mai.

Però, a la fi —quin alè!— després dels dies d'emudiment de les campanes i la música, després dels renous de matraques i dels cops de fas, s'obria el matí xalest i refrescant de Pasqua.

Tots els carrers de la vila eren reguerons de gent que s'anava abocant cap a Sa Plaça de Sa Font per viure s'Encontrada... I les reverències de la Mare de Déu davant el Fill ressuscitat expressaven el goig meravellós que els pits dels infants ja no podien contenir... Eren com el mirall de l'alegria exultant de l'alliberament de tot un poble. Quin alè!

* * *

«No cerqueu entre els morts Aquell qui és viu. Cercau-lo entre vosaltres. Al·heluia! I anunciau-lo a tots els pobles».

¿Quan arribarà a fer-se realitat aquest anunci de total alliberació?

Maria, la dona de Natzaret, la mare de Jesús, salta i canta, somriu i tremola gojosa enlaire, com la senyera victoriosa del Ressuscitat:

«Ha triomfat l'amor del Déu que destrona els poderosos i enalteix els humils».¹

«Reina del cel, alegrau-vos... Ha ressuscitat.

Al·heluia!»²

No més dominadors que facin esclaus...

No més poderosos que trepitgin...

No més altius i prepotents,

que divideixen el món en categories...

No més acaparadors que fabriquen la fam

i la misèria...

No més homes que es creuen

els únics protagonistes de la Història...

Crist s'aixeca lluminós, anunciant la llibertat, proclamant l'any de Gràcia general de part de Déu, elevant la dignitat i la igualtat de tots.

¹ Del Magnificat, cant de Maria (Lc. 1.52).

² De l'antífona de la litúrgia de les Hores, temps pasqual, «Regina coeli, laetare».

I Maria ho sap: que Crist és el més pobre i el
més feliç...

Que és el millor germà entre els germans.
Que és el qui ha establert la pau
amb les armes de la justícia i del perdó.

Maria sap que en el món nou on el Crist ha
entrat hi farà arribar també els seus germans pobres,
els qui han passat tantes tribulacions, els qui es tro-
ben famolencs, desvalguts i moridors...

* * *

En aquesta gesta alliberadora de Jesús, la dona
hi ocupa un lloc humil però clarament destacat.

La dona de l'evangeli manifesta per a Jesús i el
seu misteri una sensibilitat especial pròpia de la
seva feminitat:³

- Elisabet proclama la venturosa fe de Maria,
que no ha posat dubtes ni traves a la tasca
d'un Déu entranyable i casolà.
- La velleta Aina, tremolosa, intueix la salva-
ció a través de la simplicitat d'una família
de pobres que acudeix al temple, i dóna
gràcies.
- Devora el coll del pou de Jacob, la dona sa-
maritana descobreix l'aigua viva de Jesús, i
corre cap als seus conciutadans a anunciar-
los la Bona Nova... «Molts de samaritans
d'aquell poble varen creure en el Bon Jesús,
en sentir el testimoni d'aquella dona...»
- També la dona de Betània manifesta la seva

³ Vegi's encíclica «Mulieris dignitatem» (La dignitat de la dona) de Joan Pau II, sobretot ns. 12, 13 i següents.

Article «Les dones i l'Evangelí» de Maria Martinell (Foc Nou, juliol-agost 1989).

finesa i intuïció, quan s'acosta a Jesús per ungir-lo amb aigua de bones olors, perquè descobreix que s'arrisca fins a la mort, proclamant i vivint l'amor sense límits ni fronteres.

- La casa de les germanes de Llätzer, Marta i Maria, és una llar càlida, on Jesús hi troba un racó d'acollida, una taula sempre parada per compartir pa, amistat, confidències, tendresa. Elles estimen i escolten, sense pipejear, quan ell parla, prega, riu i confia. Només Jesús pot ser Resurrecció i Vida.
- L'acompanyada de les dones, ben prop dels Dotze, de què parla Lluc, devia resultar sorprenent per a aquella societat jueva, on les dones no podien ser deixebles... Jesús les accepta en el seguici de la missió pels diferents pobles, viles i llogarets on anuncia i fa present el Regne del seu Pare.
- I arribada l'hora de la creu, quan el seus mateixos, desconcertats fugen i s'amaguen, empegueïts del seu Mestre, la mare de Jesús i altres dones aguanten decidides i donen la cara, just davall la fusta del suplici propi dels esclaus.
- A l'alba de la Resurrecció, no són els homes els primers que esbrinen la llum de l'esperança. Les dones tenen una percepció immediata que els fa destriar clarament la vida, i això afecta tot el seu ésser:
 - Matinegen per arribar al sepulcre, amb frescors de rosada, feels als pressentiments del seu cor.
 - Són les primeres en trobar la tomba bui-

da i voler desxifrar el misteri d'una mort derrotada per l'esclat victoriós del Resuscitat.

- Són elles qui, malgrat el feix de la por, no es cansen de cercar Jesús, i obtenen el premi de la seva constant recerca. Ara reben l'anunci que enterra els pessimismes del món i fins i tot dels deixebles retuts i de cap tancat: «No és aquí. Ha ressuscitat, tal com vos tenia dit».
- I reben l'encàrrec de ser les predicadores de la Resurrecció als mateixos apòstols. ¿Qui ha dit que les dones han de tenir la boca closa dins l'Església? ¿Qui gosarà dir que la dona no pot ser ministre de la Paraula? «Partiu tot d'una a fer saber als deixebles que ha ressuscitat de la mort, i que els anirà davant cap a Galilea».
- També elles, finalment, són convocades per l'Esperit que no discrimina ningú sinó que valora les persones justament. I l'Esperit umpl el seu cor, com els dels Dotze i de tota la comunitat reunida, perquè donin testimoni valent de Jesús davant el món.⁴

Vetaquí com aquest breu repàs de l'evangeli ens mostra amb vigoroses pinzellades l'experiència que les dones han fet de Jesús:

D'un Jesús que les estima i acull,
que les recupera i perdona,

⁴ A cada paràgraf correspon una cita evangèlica: Lc. 1,42-45; Lc. 2,38; Jn. 4,39; Mt. 26,6-13; Lc. 10,38-42; Lc. 8,1-3; Jn. 19, 25-27; Mt. 28-1-10; Fets 1,14; 2.

que les allibera i les salva,
que les admet al diàleg
i els confia el seu misteri,
que les valora i anima...

És el que, admirat, recorda el Papa Joan Pau II, quan comenta que «l'actitud de Jesús en relació amb les dones que troba al llarg del seu camí... és el reflex del disseny mateix de Déu». «Jesús de Natza-ret confirma la dignitat de la dona, la renova i en fa un contingut de l'Evangeli i de la redempció, per cau-sa de la qual fou enviat al món».⁵

* * *

L'apòstol Pau no sol resultar gaire simpàtic ni atraient per a les persones i col·lectius més preocupats pels drets i la dignitat de la dona. És suficient recordar les seves ambigüitats i contradiccions quan parla de la dona casada que «no té llibertat per ocu-par-se de les coses del Senyor», o quan insisteix que han de portar el cap cobert a les assemblees en sen-yal de submissió, i que no poden prendre la pa-roula; o quan assumeix com a normal el rol social de la dona sotmesa al marit.⁶

Però malgrat tot el pes legalista i farisaic que arrossega Pau, associa un gran nombre de dones a la seva tasca d'evangelització i els atorga funcions de certa responsabilitat en la difusió de la Bona Nova. A les seves cartes hi ha referències ben afec-tuoses per a una tal Nimfa, que sembla donava ca-buda a una comunitat a la seva pròpia casa. Saluda la germana Àpia i ofereix salutacions de part d'Aqui-la i Priscilla, matrimoni que animava el grup de ger-

⁵ Encíclica «Dignitat de la dona», n. 13.

⁶ Vegeu l'article «La dona en l'església» d'Antònia Ros-selló, a COMUNICACIÓ, revista del Cetem, 50-51, maig-agost 1987. Cites de cartes de St. Pau: I Cor. 7; Col. 3,18.

mans reunits en nom del Senyor. Accepta Lídia, venedora de púrpura, dona feal al Senyor, «a qui Déu havia obert el cor perquè s'adherís a les paraules de Pau». Moltes d'elles són saludades com a líders d'esglésies, com a missioneres de Jesús, com a diaconesses de la comunitat, col·laboradores de l'apòstol.

I encara més: És de Pau aquella tan coneguda afirmació categòrica d'igualtat: «Ja no hi ha jueu ni grec, ni esclau ni lliure, ni home ni dona, ja que tots vosaltres sou un en Crist Jesús». Afirmació teòricament acceptada, però de la que en manca treure encara moltes conseqüències pràctiques tant a l'Església com a la societat.⁷

* * *

Si bé l'organització social i política dels pobles i fins la forta jerarquització de l'Església no han permès que la dona accedís més d'hora a l'exercici de responsabilitats institucionals, al llarg de la història són moltes les dones que han destacat per elles mateixes i, per la seva actitud resolta, s'han imposat més enllà de lleis i normes jurídiques.

Una infinitat de dones han reconegut Jesús i n'han donat testimoni fervent amb la pròpia vida: una Clara d'Assís, inspiradora amb Francesc de noves comunitats alliberades; una Caterina de Siena, consellera de papes; Teresa d'Àvila, reformadora de contemplatives; Caterina Tomàs i Francinaina de Sencelles, animadores de la contemplació i de la caritat en el poble senzill de Mallorca. I més prop del nostre temps: Edith Stein, Simone Weil, Raïssa Maritain i fins les actuals Teresa de Calcuta o Teresa Kane.

«Com elles, moltes altres dones —dirà una es-

⁷ Noms de dones citats de Pau: Col. 4,15; Fil. 1,2; I Cor. 16,19; Rom. 16,1-2. 6-7. També vegeu Fets 16,14-15.

criptora d'avui— han encarnat Jesús i el continuen encarnant encara. Per a elles no és cap causa d'alienació sinó d'arrelament als problemes del seu temps i dels seus contemporanis. Per a elles, la lectura de l'evangeli no ha estat neutra, sinó que ha estat ferment de vida cristiana i corretja de transmissió a les generacions futures».⁸

Dins situacions de marginació i deshumanització, hi continuam trobant testimonis de dones que solidàriament resten fidels al peu de la Creu, fermes en la lluita i superant la por, perquè estimen:

Dones a la plaça de Maig, a Bons Aires i a Amèrica Llatina en general. Dones en lluita contra la droga, a Espanya. Testimonis d'espera activa i solidària, com els que han significat la dona i la filla de Nelson Mandela, fins i tot després de la seva alliberació, mantenint la lluita contra la discriminació de tota una raça...

Dones compromeses dins les comunitats cristianes a El Salvador, Colòmbia, Xile, Nicaragua... i a tants altres pobles oprimits i clavats a la creu de l'exploatació més inhumana i feresta.

I també les trobam dins collectius que es preocupen per crear un món més humà i habitable: Dins moviments ecologistes i associacions de veïns... Dins el voluntariat per servir el món dels marginats: a Càritas, a cooperatives de servei domiciliari, als projectes per erradicar la droga. Dins tasques d'acompanyament i educació d'infants i de joves, grups d'esplai i catequesi...

Dones que, a partir de les comunitats religioses

⁸ «Les dones i l'evangeli», Maria Martinell (Foc Nou, jul-ag. 1989).

i tornant a les fonts més netes del seu carisme evangèlic, han sabut estar atentes a les realitats de marginació, de soledat o de pobresa, i fer costat als vells, malalts i desvalguts.

I moltes altres, que fan del seu viure quotidià un testimoni palpable d'evangeli. Dins els nostres pobles i les nostres famílies, tradueixen espontàniament les actituds de Jesús, a casa seva, a fora vila, a escoles i fàbriques, a mercats, oficines i hospitals...

* * *

Amics i amigues, homes i dones de Felanitx, que us heu reunit per obrir la portalada de la Setmana Santa de 1990:

Us don les gràcies, perquè m'heu donat l'oportunitat de redescobrir la sempre Bona Notícia de Jesús, i aquesta vegada contemplant la seva actitud envers les dones de l'Evangeli.

La meva reflexió s'ha enriquit i m'ha apropiat de bell nou a aquest Jesús, que és viu entre nosaltres. M'he sentit novament convidada amb la instància de la seva donació total, urgida a viure el seu amor tendre i misericordiós, enmig d'un món que tant necessita d'esperança, de transformació, d'alternativa, de RESURRECCIÓ.

Permeteu-me acabar aquesta reflexió i aquesta proclama amb paraules que adreçaren a les dones del món els pares del Concili, ara fa vint-i-cinc anys, i que mantenen plena vigència per a nosaltres:

«Arriba l'hora, ha arribat l'hora en què la vocació de la dona es compleix en plenitud, l'hora en què la dona assoleix en el món una influència, un pes, un poder mai no aconseguit fins ara.

»Per això, en aquest moment en què la humanitat coneix una mutació tan profunda, les dones, plenes de l'esperit de l'evangeli, poden ajudar tant a que la humanitat no decaigui.

»Dones de l'univers sencer, cristianes o no creients, a qui us és confiada la vida en aquest moment tan greu de la història, us pertoca a vosaltres salvar la pau del món».⁹

«Missatges a la humanitat»

© 1965

⁹ Dels «Missatges a la humanitat: A les dones», dels pares del Concili Vaticà II (n.º 252 BAC, 1965. Pàgs. 735-36).

